

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

תוכן

- א. אחד אילן הנוטה לתוך שדה חבירו ואחד אילן הסמוך למצר מביא וקורא שעל מנת כן הנחיל יהושע לישראל את הארץ.....2
- ב. עשרה תקנות תיקן עזרא ... שיהו קוראין במנחה בשבת משום יושבי קרנות ושיהו קוראין בשני ובחמישי ... עמדו נביאים שביניהם ותיקנו להם ... כדי שלא ילינו ג' ימים בלא תורה ... הוא תיקן תלתא גברי ועשרה פסוקי.....2
- ג. ודנין בשני ובחמישי דשכיחי דאתו למקרא בסיפרא.....4
- ד. ושיהו מכבסין בחמישי בשבת משום כבוד שבת.....5
- ה. ושיהו אוכלין שום בע"ש משום ... המשמש מטתו מע"ש לע"ש.....6
- ו. ושתהא אשה משכמת ואופה כדי שתהא פת מצויה לעניים.....8
- ז. ושתהא אשה חוגרת בסינר משום צניעותא.....10
- ח. ושתהא אשה חופפת וטובלת דאורייתא ... שלא יהא דבר חוצץ בין בשרו למים 10
- ט. דאורייתא לעיוני דלמא מיקטר אי נמי מאוס מידי משום חציצה ואתא איהו תיקן חפיפה.....13
- י. ושיהו רוכלין מחזירין בעירות משום תכשיטי נשים כדי שלא יתגנו על בעליהם..15
- יא. טבילה לבעלי קריין דאורייתא הוא ... לתרומה וקדשים.....15
- יב. אתא הוא תיקן אפילו לדברי תורה.....16
- יג. עשרה דברים נאמרו בירושלים אין הבית חלוט בה.....18
- יד. ואינה מביאה עגלה ערופת.....19
- טו. ואינה נעשית עיר הנדחת.....19
- טז. ואינה מטמאה בנגעים.....19
- יז. ואין מוציאין בה זיזין וגזוזטראות ... ואין מלינין בה את המת.....20
- א. אין מגדלין חזירים בכל מקום.....20

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

דף פב.

א. אחד אילן הנוטה לתוך שדה חבירו ואחד אילן הסמוך למצר מביא וקורא שעל מנת כן הנחיל יהושע לישראל את הארץ

אילן הסמוך למצר¹ חבירו והשרשים נכנסים לתוך של חבירו, או שענפיו נוטין לתוך שדה חבירו שיש לחברו רשות לקצוץ הענפים, אף על פי שחייב להרחיק², לענין מצות הבאת ביכורים הי' תנאי יהושע שיחשב כשלו כדי שיוכל להביא ביכורים, והרי זה מביא ממנו ואפי' מהפירות הנוטין לשדה חבירו וקורא³, שעל מנת כן הנחיל יהושע את הארץ.

ב. עשרה תקנות תיקן עזרא ... שיהו קוראין במנחה בשבת משום יושבי קרנות ושיהו קוראין בשני ובחמישי ... עמדו נביאים שביניהם ותיקנו להם ... כדי שלא ילינו ג' ימים בלא תורה ... הוא תיקן תלתא גברי ועשרה פסוקי

משה⁴ רבינו תיקן⁵ להם לישראל שיהו קורין בתורה ברבים בשבת ובשני ובחמישי בשחרית כדי שלא ישהו שלשה ימים בלא שמיעת תורה, ומעשר תקנות שתיקן עזרא, שיהו קורין כן במנחה בכל שבת משום יושבי קרנות⁶,

¹ רמב"ם הלכות ביכורים פרק ב הלכה יא

² כגון שהי' סמוך בתוך ד"א שבזה חייב להרחיק כמש"כ רבנו בפ"י משכנים ה"ח וי"א דתנאי יהושע אינו אלא תוך ט"ז אמה דמותר לו לסמוך ואף על גב שיונק מתוך שדה חבירו התנה יהושע שיוכל גם להביא ביכורים שיהא נחשב שלו אבל לא תוך ד"א שאסור לו ליטע וחייב להרחיק. דרך אמונה שם פג

³ ודעת התוס' רי"ד שמביא ואינו קורא

⁴ רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק יב הלכה א, מובא במ"ב בפתחה לאו"ח קלה

⁵ ועל אף שבגמ' איתא נביאים שביניהם כיון שמשה רבינו היה הנביא הגדול וכל הנביאים שבדור מבית דינו הם, ועוד שלא עשו דבר אלא בהסכמתו, לכן יחס הרמב"ם התקנה למשה רבינו. כס"מ שם

⁶ בשעה"צ קלה א פירש בשם הרא"ש שהוא משום בעלי מלאכות שנקראו יושבי קרנות, ואין להם פנאי לשמוע קריאת התורה בשני וחמישי. עוד כתב שהערוך פירש שהתקנה משום הני אנשי דלא עיילי לבי מדרשא, אלא רגילין שיושבין בקרנות העיר ועוסקין בדברי שיחה, ועל ידי זה יעסקו בתורה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

וגם הוא תיקן⁷ שיהו קורין בשני ובחמישי שלשה בני אדם ולא יקראו פחות מעשרה פסוקים.

וכבר התבאר במסכת מגילה דף כא. שבשני ובחמישי בשחרית⁸, ובדיעבד כל היום⁹, ובשבת במנחה, מוציאים ספר תורה קורין שלשה קרואים, אין פוחתים מהם ואין מוסיפין עליהם, ואין מפטירין בנביא¹⁰.

במנחה של¹¹ שבת לאחר שאומרים אשרי ובא לציון ואני תפילתי וגו', מוציאים ס"ת¹² וקורין ג' אנשים י' פסוקים מפרשה הבאה. ואפילו חל יום טוב להיות בשבת, קורין בפרשה הבאה ולא בשל יום טוב. ואין אומרים קדיש אחר הקריאה¹³.

ואם לא היה ספר תורה בשעת מנחה, והביאו ספר תורה לאחר מנחה, יש מצדדים¹⁴ שאין ענין לקרות בו, ולא תועיל קריאה זו לקיום תקנת עזרא לקרוא במנחה בשבת. ויש חולקים¹⁵ וסוברים שקוראים בו גם לאחר מנחה. ובמהרי"ל¹⁶ כתוב, שכשהיה מאחר לבוא לבית הכנסת עד שסיימו קריאת התורה, היה מתפלל עם הצבור ואח"כ קרא הפרשה.

⁷ כי בזמן מרע"ה לא היתה התקנה דוקא שיהו קורין ג' ושיקראו עשרה פסוקים דוקא ואתא הוא ותיקן דבר זה, ובירושמי איתא משה תיקן להם לישראל שיהיו קורין בתורה בשבתות ויו"ט ובראש חודש ובחוש"מ ומביאו הרי"ף פרק הקורא עומד וכן הוא ברמב"ם פ"ג הלכה ח מ"ב שם

⁸ שו"ע ונ"כ או"ח קלה א

⁹ שמכל מקום לכתחלה מצוה להקדים. מ"ב שם א

¹⁰ משום בטול מלאכה לעם וגם אין מפטירין מטעם זה

¹¹ שו"ע ונ"כ או"ח רצב א

¹² ואם אין ספר תורה כשר באלויה רבה שם ו הביא מהמג"א, סי' קמג סק"ב, וכן נהג בעל אשל אברהם (בוטשאטש) כפי שכתב בס"י רצב ס"א. שכשאינן ס"ת בביהכ"נ יש לש"ץ לקרוא הפרשה בקול רם מתוך חומש מודפס בלא ברכה, ומצדד הא"ר דבכה"ג יאמרו ח"ק אחר ובא לציון ואני תפילתי, ויקראו מתוך החומש ושוב יאמרו ח"ק. וכדבריו הכריע בפמ"ג שלא לשנות הסדר הנהוג. אמנם במג"א ס"ק ח משמע דהכריע כפסק מהר"ם לובלין דאין להוציא ס"ת שיש בו פסול (רדינו כחומש) לקריאת התורה של מנחה לפי שאינה חובה גמורה

¹³ במנחה א"א קדיש על הבימה לעולם [היינו בין בשבת בין בתענית] רק לפני העמוד קודם תפלת י"ח וקאי נמי אס"ת דאי יאמרו מיד על הבימה א"כ לפני העמוד לא יאמרו קדיש כי אין במה להפסיק בין הקדישים [יהללו פסוק אחד לא הוי הפסק ואף שאומרים מזמור לה' הארץ אין זה מעיקר הדין] ולעולם ראוי להסמך הקדיש לתפלת י"ח משא"כ בשחרית יש הפסק באמירת אשרי בינתים ולפ"ז כשאין ס"ת בשבת במנחה לא יאמרו רק פ"א קדיש אחר אשרי ובא לציון ופסוק ואני תפילתי יאמרו אז קודם הקדיש כדי שלא יהא הפסק בין קדיש להתפלה. מ"ב שם ד

¹⁴ אשל אברהם (בוטשאטש) סי' רצב ס"א.

¹⁵ בדה"ש (סימן צא סק"ה) עפ"י שולחן ערוך הרב.

¹⁶ הל' שבת אות לח.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

נחלקו גדולי הדורות בגדר חיוב קריאת התורה במנחת שבת ושני וחמישי, י"א¹⁷ שחיובה מוטל על כל יחיד ויחיד, וי"א¹⁸ שאין חלות החיוב לקרוא בתורה אלא על ציבור של עשרה אנשים, וכן הסכימו רוב האחרונים¹⁹.

אמנם אף כי אין חלות חיוב על היחיד, מוטל על היחיד להשתדל לשמוע קריאת התורה בימים המתוקנים לכך ע"י משה רבינו ועזרא הסופר, וכחובת השתדלות²⁰ לענין תפילה בציבור, שצריך ללכת עד שיעור הלוח מיל (ח"י דקות), וגדולי ישראל היו משלימים לעצמם בקריאה מתוך חומש את הפרשיות שדילגו מחמת אונס מלשמעם בציבור.

ג. ודנין בשני ובחמישי דשניחי דאתו למקרא בסיפרא

מעשר תקנות שתקן²¹ עזרא שיהו ב"ד יושבין בשני ובחמישי, ובימינו קביעות כל הימים שוין²² ואף על פי שעיקר קביעות של בתי דינין בב' וה', אם יש שום עיר שצורך לישיב בה ב"ד בכל יום, מושיבין בה בתי דינין בכל יום²³, הכל לפי צורך השעה.

¹⁷ בדברי הראשונים מצינו בראב"ן בתשובותיו סי' ע"ג דצריך כוונה לצאת ולהוציא בברכות התורה, משמע שחיובה על היחיד, והשל"ה בהנהגות יש נוחלין "אם לא שמע אפילו מילה אחת ואות אחת לא יצא ידי חובת קריאה כלל", ובס' ברכת שמואל (יבמות סי' כ"א) בשם הגר"ח מבריסק וצ"ל דס"ל דחיוב קריאה מוטלת על כל יחיד, וכן הוא בשו"ת אנ"מ ח"ד סי' מ'.

¹⁸ רמב"ן במלחמות ה' (מגילה ה' ע"א) וכ"כ בשו"ת הרדב"ז ח"א סי' תקע"ב דהברכה נתקנה רק לעולה לתורה ולא כדי להוציא את השומעים וכן מוכח מדברי התוס' (סוכה נ"ב ע"א ד"ה וכיון).

¹⁹ וביניהם שו"ת נודע ביהודה תנינא סי' ט"ו, שו"ת צמח צדק סי' ל"ה, סי' פעולת שכיר על מעשה רב סי' קע"ה בשם הגר"א, סי' סמיכה לחיים מהגר"ח פאלני וצ"ל, ערוה"ש סי' ס"ט סעי' י"ד, שו"ת אמרי יושר להגר"מ אריק וצ"ל ח"ב סי' קע"א. שו"ת הר צבי ח"א סי' נ"ה, מנחת שלמה ח"ב סי' ד' אות י"ד, שו"ת יבי"א ח"ז סי' ט' וז"ח סי' י"ד, תשובות והנהגות ח"א סי' קמ"ח וח"ג סי' ס"ה.

²⁰ עיין אשל אברהם בושאטש מהדו"ת סי' צ'. אמנם יעדיף תפילה בציבור על קריאת התורה עיין שו"ת מנח"י ח"ז סי' ו', ובשו"ת אמרי יושר שם דה"ה תפילה בזמנה או שמיעת קריאה יעדיף תפילה בזמנה. והאוחז באמצע שמו"ע והציבור הגיעו לקריאת התורה, לא ישתוק לשמוע הקריאה, ואף אם יודע שאח"כ לא יהיה לו מנין לשמוע קריאה"ת – תשובות והנהגות ח"ב סי' ע"ו.

²¹ טור חו"מ ה

²² כמבואר בגמ' כתובות ג.

²³ ונפקא מינה שהנתבע צריך לעמוד לדין ביום הקבוע באותו העיר. פרישה שם א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

צריך שיהיה ספר תורה²⁴ מזומן בב"ד כדאמרין בתקנת עזרא שיהו בתי דינין קבועים בב' ובה' ואמרין מ"ט משום דשכיחי בהו רבים, איבעית אימא משום טירחא לאפוקי ספר תורה²⁵

ד. ושיהו מכבסין בחמישי בשבת משום כבוד שבת

מעשר תקנות שתיקן עזרא הוא שיהיו²⁶ כל אדם מכבסים בגדיהם בחמישי בשבת, כדי להלבישם לבנים²⁷ בשבת לכבוד השבת. אבל לא בע"ש כדי שיהיו פנוים להתעסק בצרכי שבת²⁸.

אין התקנה מחייבתו לכבס ביום חמישי²⁹, אלא כל שיכבס אפילו באמצע השבוע על מנת שיהיו לו בגדים נקיים לשבת, שפיר עבד.

בליל יום ו' אין איסור לכבס³⁰. ויש מי שכתב לחלק בין ימות החורף שהזמן קצר, ומתחילים להתעסק בצרכי שבת כבר מליל שישי, שאין לכבס אז. לבין ימות החמה שהיום ארוך, שאז מותר לכבס בליל שישי.

²⁴ טור שם א

²⁵ פירוש אפילו משום בני העיר גופה שבשאר הימים יצטרכו לטרוח ולהוציא ספר תורה בשביל הדין שבימיהם היו בתי כנסיות שלהם בשדה ולא היו מצניעים שם הספר תורה מפני הגנבים והיו מצניעים אותה בעיר וביום הכניסה היו מוליכים אותה לשדה לבית הכנסת עד אחר היציאה מבית הכנסת שהיו מחזירים אותה לעיר. וכתב ב"י בגמרא שלנו לא נמצא האי איבעית אימא כו'. וכן הרי"ף לא הזכירו וכ"כ מורי ורבי (מהרש"ל בביאורו לטור ד"ה משום) ומסיק וכתב וז"ל ואולי בספרי הגאונים מצאה רב האי גאון ולפי שדין זה אינו נוהג עכשיו על כן הרי"ף והרא"ש לא הזכירוהו עכ"ל מורי ורבי. פרישה שם ג

²⁶ שו"ע ונו"כ או"ח רמב

²⁷ כן הסכים באלוה רבה וכן במאמר מרדכי ושאר אחרונים, דזהו עצם התקנה, ודלא כמנן אברהם דמשמע מיניה דעיקר התקנה היה שלא לכבס בערב שבת. שעה"צ שם מז

²⁸ מ"ב שם ה מהרא"ש

²⁹ א"ר שם וכף החיים (סקי"ט) בשם מחזיק ברכה. והוסיף שם הכף החיים דמ"מ אם אפשר יותר טוב לכבס ביום ה' או ביום ד', משום דמיום ד' ואילך הוא בכלל שבת הבאה. ובשש"כ (פמ"ב סוף הערה יג) הביא בשם הגרש"ז, דמסתבר דכמו שאם רואה מנה יפה מיוחד אותה לשבת, כך גם לגבי כסות נקיה מותר לכבס ביום ראשון כדי שיהא בטוח שיהיה לו לשבת, כיון שרגילים תמיד לכבס ולהניח בארון שיהא מוכן לעת הצורך.

³⁰ שו"ת אור לציון להגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל ח"ב פמ"ז אות א.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

מי שנאנס ולא כיבס בחמישי, מותר לו לכבס בערב שבת³¹. ולכו"ע מותר לכבס בגדי ילדים קטנים עד גיל חמש או שש, ביום שישי³².

וצריך ליזהר שלא לילך בחלוק אחד כמה שבתות כדי שלא לעבור על תקנות עזרא³³. אין צריך לכבס אלא בגדים המתלכלכים בזיעה וצריכים כיבוס תמיד אחר לבישתם. אבל בגדים שאין מתלכלכים תדיר בזיעה, ואין רגיל לכבסם לאחר כל שימוש, אין צריך לכבסם כל שבוע³⁴.

יש לעיין בזמננו שהכיבוס נעשה על ידי מכונת הכביסה, ואין לחשוש שיהיו טרודים בערב שבת, אם נוהגת תקנה זו³⁵.

ה. ושיהו אוכלין שום בע"ש משום ... המשמש מטתו מע"ש

לע"ש

מעשר תקנות שתיקו עזרא שמצוה³⁶ לאכול שום בע"ש או בליל שבת, וכן שאר דברים המרבים זרע. אולם שומים חיים מבטלים תאוה³⁷, רק שומים

³¹ כף החיים סק"כ. ובאור לציון שם כתב דאף בשעת הדחק כגון, שירדו גשמים ביום חמישי, רשאי לכבס בשישי.

³² כ"כ בשו"ת אור לציון שם. ועיין שם שביאר, שכיון שרגילים לכבסם בכל יום אין בגדים אלו בכלל הגזירה, וכמו שהתירו בשו"ע סי' תקל"ד ס"א לכבסם בחול המועד. ובחוט שני שם כתב דה"ה בבגדי חולים שדרך לכבסם יום יום.

³³ מ"ב שם

³⁴ שו"ת אור לציון שם ב. והגר"ח פ' שיינברג זצ"ל (חידושי בתרא), ובשם החזו"א הובא (חוט שני ח"א פ"ג שע"ה צ"ק סק"א), שאפילו כשהיו שבת ויו"ט סמוכים זה לזה והיו בגדיו נקיים, היה מקפיד להחליפם בבגדים מכובסים דוקא.

³⁵ שו"ב פמ"ב הע' י"ג, עי"ש שכתב: ולא שייך כאן לומר דבעינן בי"ד גדול בחכמה ובמנין לבטל תקנת עזרא, דיש לומר דמכיון שנקט מעם לדבריו, דיש לחשוש שימנע מלהתעסק בצורכי שבת, אם בטל המעט, גם הגזירה במילה. ועי"ש שם שהביא בשם הגרש"ז דבזמננו שאין רגילים לכבס רק מהיום למחרת (ולא לצורך שימוש באותו היום), אם יכבס בע"ש יחשבו שיש לו פנאי והוא מכין את בגדיו לצורך אחר השבת, ולכן עדיף לכבס לפני יום שישי. ובאור לציון כתב שכיון שהייבוש הוא חלק מהכיבוס יש להתיר לכבס במכונה רק אם משתמש לצורך הייבוש במכונת ייבוש, דאז אין לו כמעט טרחה, משא"כ אם גם צריך לתלותם על החבל שזו טרחה רבה. ובספר חידושי בתרא כתב, שאין קפידא על ייבוש הבגדים, ולכן, גם מי שכיבס בער"ש או בחמישי, מותר לו לתלות בגדיו בשישי. מיהו, במקום פרהסיא ראוי להזהר מלהשאיר כביסה תלויה בשבת כמש"כ בדינים והנהגות למרן החזו"א (פ"ט אות ד), דלא הוה ניהא ליה שישארו בשבת בגדים מכובסים תלויים על החבל מער"ש מפני מראית עין.

³⁶ מ"ב רפ א

³⁷ בס"ח סימן ש"ץ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ץ 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

צלויים מרבים זרע. י"א³⁸ שגם על הנשים חלה מצוה זו, וי"א³⁹ שהמצוה בין על נשוי ובין שאינו נשוי⁴⁰, וכן מוכח מדברי הגמ' (נדרים ל"א א) שכל ישראל נהגו בתקנה זו. אולם י"א⁴¹ שבימינו אין מצוה.

וכבר התבאר במסכת כתובות דף סב: שת"ח⁴² אף שאין מוטל עליו שום מלאכה והוא בריא ואינו נותן מס פעם אחת בשבת⁴³, מפני שתורתו אומנתו ומתשת כחו, ודרך תלמידי חכמים לבחור אותו פעם לשמש מטתו מליל שבת⁴⁴ לליל שבת⁴⁵ משום עונג שבת⁴⁶. ויש שכתבו שהוא הדין בראש חודש ויו"ט⁴⁷.

³⁸ דעת הרא"ש כאן שהרי על השום נאמר כאן בגמ' שהשום שמכנים אהבה ומוציא קנאה

³⁹ הגר"א במעשה רב (סימן קכ"ד)

⁴⁰ כי כמה טעמים ישנם לכל תקנות חז"ל שלא נתגלו לנו, אולם בכה"ח סק"א שאין לנהוג בתקנה זו אלא למי שיש לו אשה ולא הפנוי או שאינו מקיים עונתו. ועיין עוד במעשה רב החדש.

⁴¹ ערוה"ש סעי' ב'. מהחיד"א במחזיק ברכה (או"ח סי' ר"פ) וכד הוינא מליא שמעתי שמקשים על הרמב"ם שהשמיט תקנת עזרא הלזו, ועתה רואה אני בפירוש הרמב"ם למשניות (נדרים סוף פרק קונם יין) שכתב וז"ל והיה מנהגם לאכול שום בלילי שבת בתחילה לפי שהיה מסייע להם לפי מאכלם וארצם עכ"ל, וא"כ לק"מ על הרמב"ם שהשמיט תקנה זו, דהרי מדבריו הנאמרים באמת בפירושו ידענו מה היה לו, כי הוא היודע ועד כי עתה לא תכון תקנה זו, דזה היה לפי מאכלם וארצם דוקא, וחילוף הזמנים והמקומות דין גרמ"א שנתבטלה תקנה זו.

⁴² [ועיין פמ"ג שמסתפק בזמנינו אם נקרא ת"ח לזה ומ"מ מצדד דכיון דלפי הדור הוא ת"ח והוא נשאה ע"ד כן לית חיוב עונה כ"א בליל שבת.

⁴³ שו"ע ונו"כ אבהע"ז עו ב ואו"ח רפ א

⁴⁴ ומעמו גם עפ"י נגלה וגם עפ"י נסתר, ובזוה"ק בכמה מקומות הפליא מאד בחשיבות הענין לשמור את זמן הזיווג לליל שבת ושכר אלו הנוהרים בכך שממשיכים נשמות קדושות לבניהם, וכן בכתבי האר"י ז"ל האריך בענין זה ובקפידא על כך, ומסקנת רבים מגדולי הדורות שענין זה הוא גם בימי עיבור והנקה וכדו' שמשמש שלא לשם הרייון. וכמובן שזמן דליל שבת הוא זולת ליל טבילה ובשעה שיוצא לדרך שאז החיוב גמור אפילו בימות החול ואף לדברי המקובלים, וקדושתן כקדושת ליל שבת. ומי שמחמת סיבה או אונס לא קיים עונתו בליל שבת עיין לעיל סוף אות ג/, ונכון שישלימנו במוציא שבת.

⁴⁵ כתב הר"ן בכתובו' תימה עונת ת"ח למה לא הוזכרה במשנה ונ"ל שאין לת"ח עונה קבועה והעונה משתנה להם כפי מה שהם צריכין לנדד שינה מעיניהם בענין לימודם ולטרוח בו והא דאמרו בגמ' שם שעונתן פעם אחת בשבת היינו כשאין מתחדש להם בלימודם דבר ולפי שזה דבר שאינו מצוי שלא יתחדש להם בלימודם דבר ע"כ לא נישנית עונתן במשנה עכ"ל. ח"מ שם ג

⁴⁶ וסימן ושמרו בני ישראל את השבת ר"ת ביאה. באה"ט שם ה

⁴⁷ באר היטב והוא מהמגן אברהם. ובאליה רבה מפרש כונת המגן אברהם להיפך, שדינו כחול לזה. והנה הפשתי בקנה ולא מצאתי, ואם כוונתו כאליה רבה היה לו לפרש את מקורו לענין יום טוב, דאז בודאי אין חיוב כל כך בתורה, וכשבת דמיא, אלא על כרחו דכוונתו להעתיק מה שכתבו המקבילים בשם האר"י, דלענין זיווג ראש חדש ויום טוב כשבת. ואמנם באמת נראה לעניות דעתי בפשיטות, דאין כונת האר"י לחייב בראש חדש ויום טוב לתלמידי חכמים שהתורה מתשת כחו, אלא כוונתו דאף שעל פי הקבלה נכון לירא אלקים לזוהר מלשמש בחול [אם לא שיצרו גבר עליו] כי אם בשבת, שאז ממשיך נפש קדושה על זרעו, בראש חדש

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

וכל מי שהוא לומד בתמידות הן אם הוא מהמורים בעם, או מן התלמידים רשאי שלא לקיים עונתו כי אם אחת בשבת⁴⁸, ואף שאין לנו דין ת"ח בזה"ז לכמה דברים, מ"מ בזה רשאי לעשות עצמו ת"ח⁴⁹.

אל יאמר אדם אעשה עצמי כת"ח כי כתיב ועונתה לא יגרע, ור"ל להפקיע העונה שלא ברשותה, אבל ברשותה תבוא עליו ברכה⁵⁰.

אולם לימוד תורה הק' ואין צריך לומר בדרך כתיבה, פשוט שמוציא מגדר טיילים, והרי זה בגדר מלאכה גמורה⁵¹.

ו. ושתהא אשה משכמת ואופה כדי שתהא פת מצויה

לעניים

כבר התבאר במסכת כתובות דף נט: שחייבת האשה לעשות מלאכות הבית⁵², לאפות ולבשל ולכבס וכיוצא בזה, אם דרך משפחתו ומשפחתה לעשות⁵³, וצריכה להציע את מיטות הבית וי"א⁵⁴ שרק את מיטתו, ואם הכניסה לו שפחות שאין דרך שתעשה מלאכות אלו⁵⁵, אינה חייבת לעשותן.

ויום טוב אין צריך ליהדר בכך, שגם אז ממשיך נפש קדושה אבל לא שיהיה מחוייב בדבר. שער הציון סימן רמ ס"ק ג.

⁴⁸ באשל אברהם בושטאטש כתב שאם נמצא בהרהורו בזה וחושש שלא יגרום ההרהור מקרה לילה ח"ו, עשה בזה מצוה גמורה, ומובא גם באורחות חיים ספינקא סק"ד, וכ"ה עפ"י הרמב"ם פ"ד מהל' דעות הי"ט, ובשו"ע סוסע"י זה "אם מתכוין לגדור עצמו שלא יתאווה לעבירה כי רואה יצרו גובר ומתאווה אל הדבר ההוא גם בזה יש קיבול שכר", אך כבר ציין השו"ע בסיום דבריו "אך יותר טוב היה לו לדחות את יצרו ולכבוש אותו כי הענין הזה מרעיבו שבע ומשביע רעב",

⁴⁹ בה"ל סי' רמ ד"ה ת"ח

⁵⁰ מ"ב שם ו

⁵¹ עזר מקודש שם

⁵² שו"ע ונו"ב אבהע"ז פ ו.

כתב החזו"א (אהע"ז סימן ע סק"א) שאם אינו נותן לה מזונות פטורה אף ממלאכות הבית, וכ"כ בסימן עא (ס"ק ג), ושם מסתפק אף כשאמרה איני ניוזנית וכו' אפשר שיש לה מזונות כנגד מלאכות הבית,

⁵³ שו"ע ונו"ב שם י, שאם לא כן הרי קי"ל עולה עמו ואינה יורדת.

⁵⁴ דעת הרמב"ם ח"מ שם י יח

⁵⁵ שו"ע ונו"ב שם סעיף ז ות, ושם מבואר שבשפחה אחת אינה עושה מלאכות מסוימות, ובשתי שפחות או יותר אינה צריכה לעשות מלאכות הבית, וכנראה שכן היה דרך נשים שלא לעשות מלאכות אלו כשמכנסת לו שפחות, או כשהכניסה לו נדוניה גדולה שדרך לקנות שפחה או שפחות עבור נדוניה כזו, ועי' פת"ש (שם סק"ג), ואם היא אומרת שהוא ראוי לשכור והוא אומר שאינו ראוי, עליה להביא ראיה (שו"ע שם סעיף ט), ועי' בנו"כ שם (ח"מ סק"כ ובי"ש ס"ק יא) בענין חיוב שבועה, ועי' ערך ש"י.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

וכן אם יש לו ממון שראוי לקנות בהם שפחות או לשלם למשרתות אינה חייבת⁵⁶.

ומעשר תקנות שתיקן עזרא⁵⁷ שביום שהיא צריכה לאפות⁵⁸, ולא דוקא בערב שבת⁵⁹, שתהיה אשה משכמת ואופה כדי שתהיה הפת מצויה לעניים, למען תהיה להם מן הפת החמה ולא תתן להם מן היבשה⁶⁰. אך אינה חייבת לאפות בהשכמה בכל יום שהרי אופים לכמה ימים. וי"א⁶¹ שעיקר התקנה שתהא משכמת ואופה⁶² בערב שבת לכבוד שבת ותאפה כשיעור חלה⁶³.

⁵⁶ שו"ע ונו"כ שם ח

⁵⁷ רמב"ם הלכות אישות פרק בא הלכה ה

⁵⁸ בפירוש"י בגמ'. מעשה רקח

⁵⁹ ובירושלמי מגילה פ"ד ה"א (כ"ט ב) איתא דבערב שבת הוא דתיקן עזרא, והיינו דתיקן שתאפה בערב שבת ותשכים [ועי' שיטמ"ק בבא קמא שם בשם המאירי ורבינו יונתן]. וכנראה שם"ל להרמב"ם ז"ל כפירוש רש"י, והבבלי והירושלמי מחולקים ופסק כבבלי. וגם אם ס"ל כירושלמי הרי לפי מה שכתב בפ"ל ה"ה משבת שצריך לסדר שולחנו בערב שבת אף על פי שאינו צריך אלא כזית, וממילא צריך להשכים בבוקר לאפות כזית זו, לפי מה שכתב כאן. ועי' במג"א ראש סי' ר"נ [עי' גליון שם]. ומכל מקום אם יש לו פת משמע מסתם לשון הרמב"ם דאין צריך לאפות בערב שבת בבוקר אלא אם כן מתאוה לפת מריה, ודלא כהירושלמי. ואכמ"ל בזה..

⁶⁰ ממה משה עמוד גמילות חסדים חלק שני במעלת הצדקה פרק ז – בצדקות הנשים

⁶¹ כ"כ בדרכי משה תרגו א וז"ל ומתקנת עזרא (עי' ב"ק פב א) שתהא אשה משכמת ואופה בערב שבת ואף על פי שאין ראייה כל כך משום דהתם היתה אופה בלאו הכי מכל מקום רואין דאית ביה משום כבוד שבת הואיל ונקטו ערב שבת ולכן אין לשנות המנהג. ועיין מור וקציעה שם שכתב שלא נמצא כך בגמרא שלנו אבל בפרקא דחסידי [תענית כה, א] יש סמך מדביתחו דר' חנינא בן דוסא. ועיין א"ר רמב שהביא שכתב מג"א עוד סמך מתענית דף כ"ה [ע"א] דדביתחו דרב הונא כל ערב שבת היתה מסקת התנור שיהיו סוברים שאופת פת ע"כ. גם נראה לי ראייה מאגודה פרק מרובה [בבא קמא סי' קב] דעזרא תיקן שיהא אשה משכמת ואופה בכל ערב שבת

⁶² אם כן "משכמת" משום כבוד שבת שתהא פנויה אחר כך, ובגמרא אמר שיהא מצוי פת לעני. גם מה שכתב [דרכי משה שם] אף על פי שאין ראייה דבלאו הכי היתה אופה מכל מקום רואין דאית כבוד שבת מדנקטו ערב שבת, צ"ע, דמשכמת בערב שבת דווקא. וי"ל חדא מתורצת בחברתה, דגרס בערב שבת, ובגמרא אמרו הטעם דשייך אף בחול, כפירוש רש"י לשם [ד"ה ושתהא], ולמה נקטו ערב שבת, שמע מינה דרכם היה בערב שבת לכבוד שבת, ומכינה גם לימות החול, או נקיש המצוי, שמע מינה דאית כבוד השבת בזה. פרי מגדים אורח חיים אשל אברהם סימן רמב ד

⁶³ רמ"א רמב, היינו מלבד שהלישה והאפיה הוא מכלל כבוד שבת ויו"ט כמו שמסיים לבסוף עוד יש בזה טעם כדי לקיים מצות חלה לפי שאיבדה את אדה"ר שהיה חלתו של עולם שנברא בע"ש מ"ב שם ו גם אם אינה צריכה חלות לשבת, כגון שמתארחת אצל אחרים. עיין לכות שבת בשבת פ"א סעיף יג, והביא שם בהערה 29 בשם שו"ת משאת בנימין סי' א דנהגו הנשים ליקח בצק מהנחתום ולהפריש חלה. וכן הוא במקור חיים כמו כן, יש לדון אם במקום שחלות הנחתום משוכחות יותר, אם עדיף בכל זאת שתלוש האשה את העיסה, כדי לתקן חטאו של אדם הראשון,

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ץ 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

יש מלמדין זכות על שבזמננו נוהגין לקנות חלות מן המוכן, משום שמנהג זה שתלוש האשה בעצמה נאמר רק בזמננו שהיו לוקחים מן האופה לחם רגיל, משא"כ בזמננו שיש במאפיות חלות מיוחדות לשבת והן מיוחדות בטיבן ובטעמן, שפיר יש בזה כבוד שבת⁶⁴.

ז. ושתהא אשה חוגרת בסינר משום צניעותא

מעשר תקנות שתיקן עזרא⁶⁵ שתהיה אשה חוגרת⁶⁶ בסינר⁶⁷ תמיד בתוך ביתה משום צניעות, ואם לא חגרה אינה עוברת על דת משה ולא הפסידה כתובתה.

ח. ושתהא אשה חופפת וטובלת דאורייתא ... שלא יהא

דבר חוצץ בין בשרו למים

כבר התבאר בעירובין דף ד: ופסחים דף קט. שהלכה למשה מסיני שהטובל לטומאתו, או הטובלת לטומאתה, או לנדתה לא יהיה דבר חוצץ בין בשרו או בשרה למים⁶⁸. לפיכך כיון שצריכה שתטבול כל גופה כולל שערותיה⁶⁹,

⁶⁴ שו"ת אור לציון ח"ב פמ"ז אות א. ולפי תוספת טעמו של המ"ב מצד חלה אין מועיל מה שקונה מן הנחתום, אמנם משמע דעיקר הטעם הוא משום כבוד שבת. וכן הביא בהלכות שבת בשבת הערה 30 בשם הגריש"א, דכיון דיסוד הכיבוד וההכנה כדי שיהא לו עונג, אם מתענג טפי בשל המאפיה ומצטער יותר בשל אשתו אינו חייב בזה. אכן אם יכולה ללוש כשיעור חלה בברכה תעשה כן.

⁶⁵ רמב"ם הלכות אישות פרק כד הלכה יג.

⁶⁶ בירושלמי מסכת מסכת מגילה פרק ד ה"א, הוא התקין שתהא אשה חוגרת בסינר בין מלפניה בין מלאחריה א"ר תנחום בר חייה מפני מעשה שאירע מעשה באשה שבעלה קוף מכדרכה ושלא כדרכה וא"כ עיקר הצניעות שאפילו מכסה עצמה לפני תכסה עצמה אחריה וצ"ע. ועיין ספר אור זרוע חלק ב – הלכות שבת סימן פד "ל"ל אותו הסינר היה דרך מלבוש שהיה הבגד בין לפניו בין לאחריה משום צניעות כמו מכנסים ולא בשולים"

⁶⁷ וראיתי לרש"י שכתב סינר דוגמת מכנסים קטנים. ולא ידעתי למה פירש מכנסים ומה שייך בהו צניעותא דאי לבשה חלוקה ומלבוש העליון הסובב כל גופה עד הרגל אפילו לא לבשה מכנסים איכא צניעותא ואי לא לבשה פשיטא שלא תגלה ערותה ומה צורך לתקנה גם מה טעם כתב קטנים גם שלא נאמר חגורה בשום מקום במכנסים אלא לבישה ומכנסים בד ילבש. ויראה שסינר הוא החגור שחוגרת למעלה ממתניה כמו חגרה בעז מתניה והיינו צניעותה שאם לא תחגור לפעמים יתגלה לבושה ודקדק רבינו לומר בתוך ביתה דאלו ביוצאת לשוק עוברת על דת היא אפילו במראה זרועותיה כ"ש שאר בשרה. ידי אליהו שם

⁶⁸ שו"ע ונו"כ יו"ד קצח א

⁶⁹ לחם ס"ק א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

בפעם אחת⁷⁰, וצריך שלא יהיה עליה שום דבר החוצץ בין בשרה למים, שהרי אינה יכולה לטבול, ואח"כ להוריד את החציצה ולטבול את אותו מקום החציצה.

וכן אם בשעת טבילה נשאר כל שהוא מהגוף, או מן השערות חוץ למים, לא עלתה אותו טבילה כלל מן התורה⁷¹.

שתי שערות או יותר⁷² שהיו קשורים ביחד קשר אחד, אינם חוצצין⁷³. ואין חלוק בין אם קשר ב' שערות עם שתי שערות אחרות, או שקשר ב' שערות בפני עצמן בכל מקרה אינם חוצצין כיון שאינם יכולים להתהדק וממילא באים המים ביניהם.

ושערה אחת שנקשרה, חוצצת בין אם נקשרה עם שערה אחרת ובין אם נקשרה בפני עצמה, והוא שתהא מקפדת עליה גם אם אף אחד אינו מקפיד⁷⁴, או שרוב בני אדם מקפידים גם אם היא אינה מקפדת, אבל אם אינה מקפדת עליה, בדיעבד עלתה לה טבילה.

אבל לכתחלה לאשכנזים הנוהגים כדעת הרמ"א לא תטבול כן, אף על פי שהיא מיעוט ואינו מקפיד כמבואר להלן.

⁷⁰ בת"כ פרשת אמור פרק ד' יליף לה הכי מדכתיב כי אם רחץ בשרו במים ובא השמש וטהר מה ביאת שמשו כולו כאחת אף ביאתו במים כולו כאחת.

⁷¹ ולא דמי להא דקיימא לן דמדאורייתא מעוטו ומקפיד עליו אינו חוצץ, המבואר להלן דשאני התם דמכל מקום הכל מכוסה במי מקוה אלא שיש על מעוטו דבר החוצץ, וכיון דלא הוי על רובו בטל לגבי הגוף ולא חייץ מן התורה, וכן ברוב ואין מקפיד עליו, אבל כשאין כל הגוף וכל השערות מכוסים במי מקוה כאחד, ואפילו כל שהוא שהיה חוץ למים בשעת הטבילה מעכב והוי כאלו לא טבל שיורי טהרה שם ס"ק א

⁷² שם סעי' ה

⁷³ ועיין בדרכ"ת שם ס"ק יז משו"ת חת"ס חיו"ד סי' קצ"ה ועיי"ש שהביא ששו"ת שירי טהרה סי' זה תשו' א' שהשיג ופלפל על החת"ס והעלה דכלות שעתידות לגזוז שערותיהם וטובלות עתה קודם שגוזזות ל"ש בזה חציצה דע"כ לא אמרינן עומד לחתוך כחתוך רק היכא דמקפיד עלי' עיין שם. וכן בשו"ת כת"י בית שערים חיו"ד להג"מ עמרם ז"ל מב' אויפאלא שעמד ג"כ ע"ז דכ"פ גוזזות השערות אחר הטבילה קודם הבעילת מצוה כנו' ופלפל והשיג ג"כ על דברי הח"ס הנז'.

⁷⁴ שיורי טהרה שם מז מהב"י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

ואם רוב⁷⁵ שער מקום מסויים בגופה⁷⁶, קשור שער שער בפני עצמו, גם בדיעבד לא עלתה לה טבילה.

"ראסטות" או צמות קבועות, הרי הם חציצה כיון שהם מהודקות היטב.

מדין תורה חציצה הנמצאת על רוב שטח הגוף, ומקפידים להסיר אותה, כלומר שרוצה להעבירו ודעתו להסירו חוצצת⁷⁷.

ומדרבנן, אפילו חציצה כל שהוא⁷⁸ אם דרך בני אדם לפעמים להקפיד עליו חוצץ, אפילו אם אינה מקפדת עליו עתה⁷⁹, כגון טבעת שמסירה מהיד בעת שלשה בצק שגזרו חכמים על המיעוט המקפיד גם כן, משום רוב המקפיד.

ואפילו אינה מקפדת עליו לעולם, אם דרך בני אדם להקפיד עליו חוצץ. ואם אין דרך בני אדם להקפיד עליו, אך היא מקפידה עליו עתה, חוצץ.

ואם הוא חופה רוב הגוף, אפילו אין דרך בני אדם להקפיד בכך, והיא אינה מקפידה, חוצץ. שגזרו חכמים ברובו שאין מקפיד, משום רוב המקפיד.

אבל במיעוט שהיא אינה מקפידה, ורק מקצת בני אדם מקפידים, אינו חוצץ.

⁷⁵ ואע"ג שאינו רוב הגוף רוב שיער חוצץ בפני עצמו כרוב הגוף שחוצץ אפילו אינה מקפדת. כ"כ הרמב"ם בשם הגאונים, והוא חלק עליהם וכתב דראש נחשב עם הגוף וברוב הגוף דוקא, והראב"ד הסכים בהשנות לדברי הגאונים וכן דעת ש"פ. ביאור הגר"א שם.

⁷⁶ עיין בס"ט סק"ז שהביא מהפרישה שנסתפק אי בעינן רוב שער שבכל הגוף או דר"ל רוב שער של אותו המקום שנקשר שם דהיינו רוב שער שבראש או ברוב שער שבגוף במקום שנקשר שם השערות, והביא מהתפל"מ ש"כ' לדינא דברוב א' מהמקומות שיש בהם שער סניא כגון רוב ראשו או רוב שער בית השחי או רוב בית הסתרים וכדומה, וסיים הס"ט ולא ידעתי הכרע לזה.

⁷⁷ שו"ע ונו"כ שם סעי' א

⁷⁸ והתוספות (עירובין ד: ד"ה דבר, ובסוגיין ד"ה דבר והרא"ש (חולין פ"ח סוף סימן טו) הבינו מפירוש רש"י (עירובין וסוכה שם ד"ה רובו) דסבירא ליה דדוקא בשער הוא דבעינן מן התורה רובו ומקפיד עליו, אבל בהגוף אפילו מיעוטו ומקפיד עליו חוצץ מן התורה, והביאו ראיות לסתור זה, אלא דאף בגוף בעינן מן התורה רובו ומקפיד עליו. אבל הריטב"א בפרק קמא דעירובין (שם ד"ה כי איצטריך) כתב דאף רש"י סובר כן, אלא דרש"י כתב כן בשער לרבותא, ולאשמעינן כדעת הגאונים שהביא הרמב"ם ז"ל (מקואות ב, טו) דהשער נידונין לעצמן, דברוב שער לחוד בלא רוב הגוף חוצץ מן התורה, ודלא כדעת הרמב"ם ז"ל (שם) דסבירא ליה דברוב השער לחוד ליכא חציצה מן התורה אם לא שעל ידי צירוף חציצה שבגוף איכא רובא.

⁷⁹ בפתחי תשובה שם ס"ק א הביא משו"ת זכרון יוסף ח"ד סי' יו"ד דבעינן דוקא שמקפדת לעתים מזומנות דמסירתו בשעת לישה דהרי אם מיקלע לה עיסה ללוש כמה פעמים היום או מחר מסירתו אבל אם אינה מקפדת רק פ"א לזמן מרובה לא.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

ומנהג האשכנזים לכתחלה שלא תטבול אפילו בדברים שאינם חוצצין⁸⁰, כגון מיעוט שאינה מקפידה עליו, וכן בגדים רפויים⁸¹ או אריג רשת. ואם טבלה בהם עלתה לה טבילה, וכן בשעת הדחק אפשר להקל לטבול בהם⁸².

ולפיכך לכתחילה לאשכנזים אין לטבול עם איפור ואפילו איפור עמיד, לק על הצפרנים, ואפילו לק ג'ל⁸³, הלחמת שיער הארכת ריסים, או צביעת גבות, וכן אין לטבול עם עגילים, אפילו עם עגילים קבועים, וכל כדומה.

ט. דאורייתא לעיוני דלמא מיקטר אי נמי מאוס מידי משום חציצה ואתא איהו תיקן חפיפה

בדי למנוע חציצה מעשר תקנות שתיקן עזרא⁸⁴ שצריכה לחפוף שיערה במים חמים, ויכולה ואפילו מומלץ שתשתמש בשמפו ומרכך שיער, שאינם מסבכים השיער, ונשטפים ממנו בקלות, וחייבת לסרוק שערות ראשה במסרק כשהם רטובות⁸⁵ קודם הטבילה. וכן לחפוף ולסרוק אפילו בידיה כל מקום קיבוץ שיער שבגופה.

ומדרבנן, צריכה לרחוץ כל הגוף במים חמים⁸⁶, ולהדיח בית הסתרים⁸⁷, וכל הקמטים שבגופה.

ומדאורייתא צריכה לעיין בכל גופה ובשערותיה לראות שאין דבר החוצץ ושללא נקשרו השערות זו בזו, באופן שעלול להוות חציצה וכמו שהתבאר⁸⁸.

⁸⁰ גזירה אמו חוצצין. רמ"א שם

⁸¹ גזירה אמו מהודקין, שיורי טהרה שם ו

⁸² שאינו אלא חומרא מחומרות האחרונים, שיורי טהרה שם

⁸³ ויש מקילים כיון שנועד לקיום זמן רב, אך חייבת להקפיד על שלימותו.

⁸⁴ שו"ע ונו"כ יו"ד קצט א וש"ך א

⁸⁵ עיין בס"ט סק"ט שקורא תגר על מנהג כמה נשים שסורקות עצמן בביתיהן ביובש בלי שום רחיצת הראש ואח"כ הולכת לבית הטבילה ורוחצות בחמין ושוטפות ראשן במים חמין ושוב אינן סורקות וגם לפעמים אינה מספסות השערות אפי' בידיה וזה אינו נכון וכו' אלא ראוי להנהיגן שבעת רחיצת הראש סמוך לטבילה תסרוק במסרק. דרכ"ת שם ג

⁸⁶ ולא בשאר משקין, דשאר משקין אין מעבירין הלכלוכין ואדרבה הם עצמן מלכלכין במקומן וישאירו שם כתמים. לבוש וט"ו שם א

⁸⁷ משום דבית הסתרים אף על גב דלא בעי ביאת מים, מכל מקום ראוי לביאת מים בעינן, שיורי טהרה שם

⁸⁸ ט"ז שם ד, וש"ך ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ץ 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

תרחץ כל גופה במים חמים, ובסבון, באמבטיה לכתחילה⁸⁹. ואם אי אפשר, יש להקל ע"י מקלחת.

וצריכה להדיח אותו מקום, וכל הקמטים שבגופה. והם בית השחי, תחת שוקיה, הקמטים שבכריסה, תחת החזה, תחת הדדין, תחת הצואר, בין הרגלים, בין אצבעות הידים והרגלים, והטבור, (ובאשה בעלת בשר, או זקינה, גם כל שאר קמט שבגופה)

וכן צריכה להדיח בית הסתרים. והם⁹⁰ תוך הפה, בין השיניים, תוך החוטם, תוך האוזניים, תוך העין.

שיניים: ראוי לחצוץ את שיניה בקיסם, או חוט דנטאלי.

עינים: צריכה לנקות מכל לכלוך שיש בהם. בין בתוך העין, ובין בחוץ. וצריכה להסיר עדשות מגע, ואם לא הסירה לא עלתה לה טבילה.

חוטם ואזניים: צריך לנקות מכל לכלוך, גם בפנים וגם בחוץ כל מה שאפשר, אבל מה שקשה לה להגיע אליו אינה צריכה. וכן צריכה לנקות נקב העגיל שבאוזניה, וכן הקמטים שבאזניה.

צפרניים: צריכה לגזוז צפרני ידיה ורגליה. ואינה צריכה לקצוץ יותר מהמקום שרגיל להתאסף בו לכלוך מתחת לצפורן⁹¹. וודאי שאין צריכה לקצוץ את מה שדבוק לבשר. וצריכה להסיר קילופי עור ע"י חפיפה, מה שיורד בקלות ואם אינו יורד בקלות, תעשה שאלת חכם.

שער: תסרוק כל שערותיה במסרק. ואם סרקה ראשה שלא לשם טבילה רק לכנים, או כיוצא בזה, לא מהני וצריכה לחזור ולסרוק לשם טבילה⁹².

עיון: מדאורייתא צריכה שתעיין סמוך לטבילה בכל גופה לראות שאין דבר החוצץ, ובמקום שאין הראיה שולטת שם תדבוק במשמוש היד⁹³. וצריך לעיין היטב, כיון שאפילו דבר קטן כגון נקודת "לכה" על הציפורן, או נקודת צבע ע"י לורד סימון וכיו"ב הרי הוא שאלת חציצה, ולפעמים צריכה לחזור ולטבול. (ואע"פ שנהגו שהבלנית העומדת עליה בשעת טבילה מעיינת בגופה, אין לסמוך רק על זה, אלא צריכה לעיין בעצמה.)

⁸⁹ שעל ידי כך ודאי יתנקו בית הסתרים ומקומות הקמטים.

⁹⁰ מ"ז שם א

⁹¹ בס' אמרות טהורות (טבילת טהרה) להגה"ק מבוששאטש ז"ל סעי' ה' שהזהיר וז"ל דיבוק עפרירות וזוהמא שתחת סופי הצפרנים אחר חתיכתם שצריכים עיון גדול בעיון בהסרתם.

⁹² עיי' בס' תוספות ירושלים סי' זה שהביא רא"י מהירושלמי פסחים פ"א הלכה א'. דרכ"ת שם ד

⁹³ שרכ"ת שם ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

על כן אשה שחפפה ורחצה בע"ש בצהרים וטבילתה הוא לעת ערב קודם קבלת שבת או במוצאי שבת צריכה בדיקה בערב או במ"ש סמוך לטבילה⁹⁴.

חפיפה שבמקום⁹⁵ שער לא תהיה במים קרים מפני שמסבכין את השער, אלא במים חמין, ואפילו אם הוחמו בשמש או דוד שמש.

חפיפה זו צריכה שתהיה סמוך לטבילתה, כדי שלא יחזרו השערות ויסתבכו בין החפיפה והטבילה, וכבר ידעת שטבילת נדה אינה אלא בלילה, ואם תחוף בעוד יום תהיה הטבילה רחוקה מן החפיפה, ואם תחוף בלילה עצמה כדי שתטבול מיד אחריה יש לחוש שמא תהא מהומה לביתה ותמהר לטבילה ולא תחוף יפה.

וכיצד תעשה, המנהג הכשר הוא שתתחיל לחוף מבעוד יום ועוסקת בחפיפה עד שתחשך ואז תטבול, וכן גם כן מנהג כשר שאף על פי שחפפה בביתה תשא עמה מסרק לבית הטבילה ותחזור ותסרוק עצמה שם.

דף פב:

י. ושיהו רוכלין מחזירין בעיירות משום תכשיטי נשים כדי שלא יתגנו על בעליהם

מעשר תקנות שתיקן עזרא שרוכלין⁹⁶ המחזירין בעיירות למכור בשמים ותכשיטים לנשים להתקשט בהם, אף על גב שאינם משלמים מיסי העיר וכדומה אין בני העיר יכולין לעכבן, אפילו לחזר ולסבב במבואות העיר ובבתים על כל הרוצה לקנות ואחר כך לשוב לעירו, שתקנת עזרא הוא שיהיו הרוכלין מחזירין כדי שיהיו בשמים ותכשיטין מצויין לבנות ישראל.

ודוקא למכור בשמים ותכשיטין, אבל שאר דברים אין לו רשות לחזר במבואות יותר משאר בני האדם, וגם אינם רשאים לקבוע מקום בעיר לישב בה אלא מדעת בני העיר.

יא. טבילה לבעלי קריין דאורייתא הוא ... לתרומה וקדשים

⁹⁴ דלא דמי לחפיפה דחפיפה כיון דאינו אלא מתקנת עזרא ע"כ בשעת הדחק הקילו חז"ל גם כשהוא רחוק מהטבילה משא"כ הבדיקה בעיון הגוף בעצמה ובבשרה שהוא מדאורייתא אינה רשאה להרחיק העיון והבדיקה שסמוך לטבילתה. מקור חיים סק"ח

⁹⁵ שו"ע ונו"כ שם ב - ג

⁹⁶ שו"ע ונו"כ חו"מ קנו ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

שכבת זרע⁹⁷ מאבות הטומאה מטמאה אדם וכלים במגע וכלי חרס באויר ואינה מטמאה במשא ואין המתטמא בה מטמא בגדים בשעת מגעו, ואחד הנוגע בה ואחד הרואה אותה בבשרו שניהן ראשון לטומאה דין תורה,

וכל הטמאין⁹⁸ בין אדם בין כלים בין שנטמאו טומאה חמורה של תורה בין שנטמאו בטומאה של דבריהן אין להן טהרה אלא בטבילה במים הנקוין בקרקע. שכל מקום שנאמר בתורה רחיצת בשר וכיבוס בגדים מן הטומאה אינו אלא טבילת כל הגוף במקוה.

יב. אתא הוא תיקן אפילו לדברי תורה

כבר התבאר במסכת ברכות דף כב. שכל הטמאים⁹⁹ קורין בתורה וקורין ק"ש ומתפללין, חוץ מבעלי קרי שהוציאו עזרא מכל הטמאים, ומעשר תקנות שתיקן עזרא הוא שאסרו בין בדברי תורה, בין בק"ש ותפלה, עד שיטבול, כדי שלא יהיו ת"ח מצויין אצל נשותיהן כתרנגולין. וגם כי הקרי בא מקלות ראש, וד"ת צריך להיות באימה, ויראה, ברתת וזיע כמו בעת נתינתה.

ואח"כ בטלו אותה תקנה, והעמידו הדבר על הדין, שאף בעל קרי מותר בד"ת ובקריאת שמע ובתפלה בלא טבילה, ובלא רחיצה רתשעה קבין, שהיתה גזירה שאין רוב הצבור יכולין לעמוד בה, ובטלוח משום ביטול תורה, ומשום ביטול פריה ורביה, וכן פשט המנהג¹⁰⁰. מ"מ מי שירצה לנהוג ולטבול תע"ב ודוקא אם עי"ז לא יעבור זמן ק"ש ותפלה ואפשר דאפילו אם עי"ז יתבטל מתפלה בצבור 101 ג"כ אין נכון להחמיר בזה¹⁰².

אך חסידים ואנשי מעשה¹⁰³ שבכל הדורות היו מקפידים על טבילה זו מאד. ומי שירצה לנהוג ולטבול תבא עליו ברכה שכל המחמיר בה מאריכין לו ימיו ושנותיו, ואין קץ

⁹⁷ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק ה

⁹⁸ רמב"ם הלכות מקוואות פרק א הלכה א – ב

⁹⁹ שו"ע ונו"כ או"ח פה

¹⁰⁰ מ"ב ג

¹⁰¹ כיון שכבר בטלוח אין להחמיר במידי דאתי לידי קולא. שעה"צ שם ו

¹⁰² מ"ב שם ב

¹⁰³ מ"ב שם ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

למתן שכרה¹⁰⁴, והרמב"ם העיד על עצמו שמימיו לא ביטל טבילה זו וכל מי שיש בו ריח תורה מקפיד על טבילה זו.

ובפלא יועץ (ענין טהרה) כתב 'ולכן אל ישוב מפני כל לטבול במקוה טהרה כל אשר יוכל לשם תשובה לטהר מטומאת עוונותיו, ובפרט לטהר מטומאתו אם נטמא בשום דבר, לא יעבור, כי טהור טהור יקרא, הקדוש ברוך הוא טהור ומשרתיו טהורים, והעובד את ה' בטהרה הנה שכרו טובה כפולה, וידוע שחמורה טומאה היוצאת מגופו וכו', שראוי לזהר מאוד ולא יעבור מלטבול, אולי תהוי ארכה לשלוותו'.

כתבו האחרונים¹⁰⁵ שארבעים סאה מים שאובים כשרים לטבילה זו ובלבד שלא יהיו זוחלין וגם לא יהיו בתוך כלי, שאלו פסולים מדאורייתא, משא"כ שאובין כשרים מן התורה. ולכן כשרים גם לטבילת בעל קרי, וגם לתוספת קדושה, ולכוונות כוונות האר"י ז"ל ולקבלת הארת הקדושה בערב שבת וערב יום טוב וכיוצב"ז, אם כי נכון להדר לכתחילה על מקוה כשירה בכל ההידורים.

ובריכות שחיה בזמננו כשרים מדינא לטבילת עזרא ולתוספת קדושה, והגם שיש בהם פילטרים (מכשירים לסינון מים, אשר המים יוצאים ונכנסים ללא הרף), אין זה בגדר 'זוחלין' הפוסל את הטבילה בהם, וכן אף אם יתכן שיש זחילה מועטת עקב חוסר ההקפדה על איטום מוחלט בכל שטח מקוה המים, מכל מקום כל שהזחילה אינה ניכרת בהדיא אינה פוסלת.

אם בגלל ההקפדה על הטבילה יעבור זמן ק"ש ותפלה או שיתבטל מתפלה בצבור לא יטבול¹⁰⁶. אך אם על ידי כך יפסיד תפילת ותיקין עדיף שיטבול. ויש שהורו למעשה¹⁰⁷ שבמקרה שנאנס ונתאחר, שעדיף שיטבול ויתפלל בטהרה ביחידות מלהתפלל בציבור בלא טבילה זו¹⁰⁸ (וישתדל להשלים עכ"פ שמיעת קדיש וקדושה וברכו וכו').

¹⁰⁴ וברבינו יונה ברכות יג: כתב שלדברי הכל התפילה יותר מקובלת עם הטבילה. עוד כתב שם שראשי הישיבות שבבל תמהו על הרמב"ם שהקיל כ"כ בענין טבילת בע"ק, והשיב להם שמימיו לא ביטל אותה אפילו שעה אחת, אלא שלא היה יכול לכתוב בחיבורו כי אם היוצא מן הדין על פי ההלכה. ובספר החינוך מצוה קפ כתב שבעל נפש המטהר לקריו, מידה טובה ומשובחת היא לו ותבוא עליו ברכה ויודע דרך המטהרה ורוב טובה יחזיק בה. ובספר מגיד מישרים להב"י פרשת בהר כתב 'ואל תבטל תמיד טבילת בעל קרי, כי אין אתה יודע מתן שכרה'.

¹⁰⁵ מ"ב שם ד

¹⁰⁶ ודעת החזון איש מובא בדעת נוטה ח"א עמ' קצב הערה 10 שטבילת עזרא אינה דוחה תפילה בציבור. ובשם הגר"ק הביאו שהחזו"א דיבר רק במי שאינו זכיר תמיד בטבילת עזרא, אבל מי שזכיר תמיד, מותר לטבול אף אם יפסיד תפילה בציבור.

¹⁰⁷ המשמרת שלום סי' ב סק"א. והוסיף שידוע שמי שנוהג בטבילה זו, אינו יכול לכזין את דעתו לתפילה כשלא טבל. וכתב שהדבר פשוט ולא הוצרך לכתוב זה אלא משום שראה בספר חדש שנקרא משנ"ב שכתב להיפך.

¹⁰⁸ ועיין עוד בתשובות והנהגות (חלק א סי' קט) שמי שנוהג תמיד בטבילה עזרא, לא יבטלנה אף במקום תפילה בציבור, וכל שכן שאם הדבר חמור אצלו, הרי זו הנהגה לדבר מצוה ונחשב אצלו כנדר.

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

ואם הוא אנוס ולא תזדמן לו הטבילה, לא יבטל מפני זה לא תורה ולא תפלה, כי כדאי הם המקילים לסמוך עליהם בשעת הדחק, ובליילה בעוד שלא טבל, לא יניח מלקום באשמורת מלעסוק בתורה מפני שהוא טמא, כי כדאי הם שאר הפוסקים לסמוך עליהם.

בטבילה זו אין דין חציצה, ואין חציצה פוסלת. ולכן נהגו לא להקפיד על גזיות הצפרניים ונקיונם וסריקת השערות ונקיון שאר חלקי הגוף אך לכתחילה יסיר כל דבר שמקפיד להסירו כשהוא רוחץ גופו, כגון שעון (כשמהודק היטב לידו), ולא יהיה לבוש בבגד המהודק לגוף שאין המים עוברים דרכו, אפילו הוא על מיעוט גופו, אא"כ יש לו חולי ומכה שאינו מורידו אפילו בעת רחיצה (כגון גבס ותחבושת וכדו'), שאז בטל לגופו, ואינו חציצה, וכן אם עליו ליזהר שלא יכנסו מים לאזניו ויכול להכניס לתוכם צמר גפן וכדו', ואף לסתמם באצבעותיו, אך יהיו אצבעותיו רטובים מעט במי המקוה.

חסידיים ואנשי מעשה הנוהגים להחמיר לטבול לקריין, רשאים הם להתרחץ בחמין אחר טבילתם במקוה¹⁰⁹, ואין בזה שום מנהג להחמיר כלל¹¹⁰. ואדרבא בספר יסוד ושורש העבודה בשער השמיני שער העליון פרק א' כותב וז"ל: ואחר הטבילה דוקא ישתדל אחר מים חמים לרחוץ בהם פניו ידיו ורגליו על סדר זה דוקא וכו' ומה טוב אם יכול לרחוץ כל הגוף בהם ואז ירחץ ראשו תחילה ויאמר בשעת רחיצה לכבוד שבת קודש ויכוין לתת בזה נחת רוח להבורא ית"ש עכ"ל.

יג. עשרה דברים נאמרו בירושלים אין הבית חלוט בה

ירושלים מקודשת משאר העירות המוקפות חומה, שאוכלין קדשים קלים ומעשר שני לפנים מחומתה, ומעשרה דברים שנאמרו בירושלים שהמוכר בית בתוך עיר המוקפת חומה והגיע י"ב חדש ולא גאלה המוכר, שדין הבית

¹⁰⁹ שו"ת ציץ אליעזר (חלק יא סי' סד), שו"ת פאת שדך (חלק א סי' קה)

¹¹⁰ ועיין במשמרת שלום (סי' כה סעיף ב), עי"ש שכתב לענין טבילה בע"ש יש אומרים שצריך לטבול תחילה דוקא, ואחר כך לרחוץ בחמין, והעולם אין נוהגין כן, ומנהגי לטבול קודם הרחיצה בחמין ואחר הרחיצה, וביאר (סק"ב) שמדברי היסוד ושורש העבודה (הובאו לעיל בהערה) מבואר שצריך קודם לטבול ואחר כך לרחוץ בחמין, אלא שהעולם מחמירים בזה ע"פ דברי הרמ"א לענין נשים, ולכן לצאת כל הדיעות נהג לרחוץ לאחר הטבילה ושוב טבל שנית, ובשו"ת ישכיל עבדי (חלק ז השממות סי' ח אות ד) כתב ג"כ שהעולם נוהגין שלא להתקלח, וכתב שאף שיש מקום לומר שהמקלחת עצמה מועילה כמ' קבין, מ"מ כיון שלא כל אדם יוכל לשער שיעור ט' קבין במקלחת, ויכול להיות שישפוך פחות שהם מטמאים אותו, וכן אף שנניח שיוכל לשער בכל זאת ישנה החששא שינידו שלא המקוה מטהר אלא המקלחת, ועוד שמה שהתירו במ"ק הוא רק לאנוס ולא לכל אדם, לכן מהיות טוב להמנע מזה, וכן בשו"ת תפארת אדם (סי' כח) כתב שאין נכון להתקלח אחר הטבילה. ועי' בליקוטי מהרי"ח (הנהגת ע"ש) שהביא מסידור נועם השבת שכתב לרחוץ בע"ש בחמין אחר הטבילה, אמנם בכנפי יונה כתב להיפך לרחוץ קודם הטבילה, ושכן נראה מפרי עץ חיים ומסידור האר"י ז"ל ושכן המנהג.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

שנחלט ביד הלוקח, בירושלים אין הבית נחלט בה¹¹¹, כבתי ערי חומה. אלא פודהו לעולם ויוצא ביוכל כבתי החצרים.

יד. ואינה מביאה עגלה ערופה

כבר התבאר במסכת יומא דף כג. שמעשרה דברים שנאמרו בירושלים שמקודשת משאר העירות המוקפות חומה¹¹², ואינה מביאה עגלה ערופה, וכן¹¹³ אין מודדין לירושלם שאין ירושלם מביאה עגלה ערופה לפי שלא נתחלקה לשבטים ונאמר באדמה אשר ה' אלהיך נותן לך לרשתה.

טז. ואינה נעשית עיר הנדחת

מעשרה דברים שנאמרו בירושלים שאינה נעשית עיר הנדחת לפי שלא נתחלקה לשבטים¹¹⁴.

טז. ואינה מטמאה בנגעים

כבר התבאר במסכת יומא דף יב. שמעשרה דברים שנאמרו בירושלים שירושלים¹¹⁵ וחוצה לארץ אין מטמאין בנגעים שנאמר (ויקרא יד פסוק לד) בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזְתְּכֶם, וירושלים לא נתחלקה לשבטים¹¹⁶, ובתי העכו"ם שבא"י אין מטמאין בנגעים.

¹¹¹ רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ז הלכה יד והלכות שמיטה ויובל פרק יב הלכה יב

¹¹² רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ז הלכה יד

¹¹³ רמב"ם הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק ט הלכה ד

¹¹⁴ רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק ד הלכה ד

¹¹⁵ רמב"ם הלכות טומאת צרעת פרק יד הלכה יא וכן בהלכות בית הבחירה פרק ז הלכה יד "ירושלים מקודשת משאר העירות המוקפות חומה ... ואין הבית נחלט בה, ואינו מטמא בנגעים, ואינה נעשית עיר הנדחת ... לפי שלא נתחלקה לשבטים".

¹¹⁶ ועיין מעשי למלך הלכות בית הבחירה שם "ולא קרינן ב' בית ארץ אחוזתכם דהא אין יכול להשכיר בית בירושלים עיין תוס' בסוגיין, ולכאורה קשה נהי דאין יכול להשכיר בתים משום דיש רשות לדור שם בלי שכירות א"כ אין לבעלים קנין פירות אבל פשיטא דקניין הגוף יש להו ויכולין למכור הבית לאחר א"כ למה נתמעט דלא מטמא בנגעים דשפיר קרינן בית ארץ אחוזתכם כיון דיש לו קנין הגוף". ועיי"ש מה שתירץ אך צ"ע כיון שלא נתחלקה אין לו קנין הגוף בקרקע אלא רק קנין בעצים ואבנים וגם בזה אינו יכול ליטול שכירות כדלהלן.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

יז. ואין מוציאין בה זיזין וגזוזטראות ... ואין מלינין בה את המת

ירושלים מקודשת משאר העיירות המוקפות חומה, שאוכלין קדשים קלים ומעשר שני לפנים מחומתה, ומעשרה דברים שנאמרו בירושלים הם, אין מקיימין בה¹¹⁷ אשפה מפני השרצים, ואין מוציאין הימנה זיזין וגזוזטראות לר"ה מפני אהל הטומאה, ואין עושין בה כבשונות מפני העשן, ואין מקיימין בה אילנות חוץ מגינת ורדים שהיתה שם מימות נביאים הראשונים, ואין מלינין בה את המת, וכבר התבאר לעיל דף עט: שאין מגדלים בה תרנגולים מפני הקדשים, שלא יטמאום, כי דרך תרנגולים לנקר באשפה, ושמא יביאו עצם כעדשה מן השרץ ויטמאו את הקדשים¹¹⁸. וכן הכהנים לא יגדלו מפני הטהרות שהם אוכלים תרנגולים בכל א"י.

א. אין מגדלין חזירים בכל מקום

עוד התבאר לעיל דף עט: שאמרו חז"ל לא יגדל¹¹⁹ ישראל חזירין בכל מקום אפילו למשוה בהן עורות¹²⁰, ואפילו הזדמנו לו, ואין צריך לומר לסחורה או

¹¹⁷ רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ז הלכה יד

¹¹⁸ רש"י שם

¹¹⁹ שו"ע ונו"כ תט ב

¹²⁰ ומעמא שגזרו חז"ל וקללו על זה משום מעשה שהיה, כשצרו בני חשמונאי זה על זה שהיו שני אחים הורקנוס ואריסטובלוס שהיו מריבין על המלוכה בירושלים, היה הורקנוס מבפנים ואריסטובלוס בחוץ, ובכל יום היו אותן שבפנים מורדין דינרין להן מעל החומה מתרומת הלישכה בקופה לאותן שבחוץ לקנות להן תמידין והיו מעלין להן אותן שבחוץ את התמידין, היה שם זקן אחד אמר להן כל זמן שעוסקין בעבודה אין נמסרין בידכם, למחר הורידו דינרין בקופה והעלו להם חזיר, באותה שעה אמרו ארור האיש שמגדל חזירין בכל מקום, ועל כרחק הנזירה היתה שלא לגדלן אפילו למשוה בהן עורות, דאילו למוכרן לגוים אף מדאורייתא אסור כדכתבין טעמא בלבוש עמרת זהב סימן קי"ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

ליתנם במתנה אפילו לפועליו הגוים שבלאו הכי אסור מן התורה¹²¹ לסחור בהם או לתת אותם¹²².

¹²¹ שכל הדברים האסורים באכילה מן התורה אף על פי שמותרים בהנאה, אם הוא דבר המיוחד לאכילה אסור לעשות בהם סחורה או להלוות עליו, ואפילו לקנותו להאכילו לפועליו גוים אסור, דכתיב בהו בשרצים [ויקרא יא, יא] ושקץ יהיו לכם, ואמרו ז"ל [פסחים כג ע"א] יהיו בהווייתן יהו, כלומר לא יהיו לך עסק עמהן אפילו בסחורה, ומכאן נלמוד לאסור כל דבר המיוחד לאכילה שאסור בסחורה, כגון נבילות ושאר דברים האסורים.

¹²² שו"ע ונו"כ יו"ד יז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

